

Cuộc chiến Catfish:

Xuất khẩu cá tra và cá basa của Việt Nam sang thị trường Mỹ

Nguyễn Xuân Thành – 2003

Đình Công Khải - 2013

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Nội dung

- ◆ Nuôi cá tra và basa ở Đồng bằng sông Cửu Long, chế biến đông lạnh và xuất khẩu sang Mỹ
- ◆ Nghề nuôi cá da trơn và thị trường cá da trơn ở Mỹ
- ◆ Cuộc chiến về tên gọi 'catfish'
- ◆ Vụ kiện bán phá giá

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Nuôi cá tra và basa ở Đồng bằng sông Cửu Long

- ◆ Tháng 5 năm 1995: áp dụng thành công công nghệ tạo giống nhân tạo cho cá tra và basa. Từ đó, con giống với số lượng lớn và chi phí thấp được cung cấp thường xuyên cho nông dân.
- ◆ Hoạt động nuôi cá tra, cá basa bắt đầu phát triển dưới hình thức bè cá và hầm cá tại An Giang và Đồng Tháp. Nuôi cá bè, vốn được du nhập theo kinh nghiệm của ngư dân trên Hồ Tông-lê-sáp của Campuchia, nhanh chóng trở thành hình thức chủ yếu nuôi cá tra và basa.

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Tóm tắt chi phí nuôi cá tra bè

- ◆ Chi phí đầu tư bè: 200 triệu đ; khấu hao trong 10 năm
- ◆ Chi phí đầu tư máy nấu và nghiền thức ăn: 9 triệu đ; khấu hao trong 5 năm
- ◆ Giống nuôi: 44.000 con với trọng lượng trung bình 0,075 kg/con và giá 1.400 đ/con; (với tỷ lệ hao hụt là 10%, 44.000 con cá giống sẽ cho 40.000 con cá thành phẩm khi thu hoạch).
- ◆ Thời gian nuôi: 8 tháng (cá tăng trọng từ 0,075 kg lên 1 kg)
- ◆ Sản lượng: 40 tấn cá
- ◆ Thức ăn: giá bình quân 2.500 đ/kg; hệ số tiêu tốn thức ăn: 3,0 kg thức ăn/kg cá; chi phí thức ăn bình quân 1 kg cá thành phẩm: $(1 \text{ kg} - 0,075 \text{ kg}) * 3 * 2.500 \text{ đ/kg} = 6937,5 \text{ đ}$
- ◆ Lao động: bình quân 1,5 lao động với mức lương 750.000 đ/tháng
- ◆ Nhiên liệu: chi phí nhiên liệu 3.800 đ/lít; hệ số sử dụng nhiên liệu 20 lít/tấn cá
- ◆ Phòng chống bệnh: 10 triệu đ; Thuế môn bài và phí: 1 triệu đ
- ◆ Nợ vay: 140 triệu đ với lãi suất 1%/tháng

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Cơ cấu chi phí nuôi cá tra bì		Chi phí (đ)
Giá vốn hàng bán		389.194.000
Con giống (44.000 con * 1.400 đ/con)		61.600.000
Thức ăn (6.937,5 đ/kg * 44.000 kg)		305.250.000
Lương công nhân (750.000 đ/ng/t * 1.5 ng * 8 t)		9.000.000
Nhiên liệu (20 lít/tấn * 44 tấn * 3.800 đ)		3.344.000
Phòng và chữa bệnh		10.000.000
Khấu hao		14.533.333
Khấu hao bì cá (200.000.000 đ * 10% * 8/12)		13.333.333
Khấu hao máy móc (9.000.000 đ * 20% * 8/12)		1.200.000
Lãi vay (140.000.000 đ * 1%/tháng * 8 tháng)		11.200.000
Thuế và phí		1.000.000
Tổng chi phí		415.927.333
Chi phí bình quân 1 kg cá thành phẩm		10.398

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Cơ cấu chi phí chế biến cá tra		Giá trị (đ)	Tỷ trọng
Giá 1 kg phôiê (giá ròng tại cửa nhà máy)		43.000	
Chi phí cá tra nguyên liệu (VND/kg cá nguyên liệu)		12.000	
Hệ số chế biến (trọng lượng cá tra tươi/1kg cá phôiê)		3,2	
Chi phí cá phi lê nguyên liệu (VND/kg cá phôiê) (12,000 đ * 3,2)		38.400	
Phụ phẩm thu hồi (VND/kg phôiê)		3.200	
Cơ cấu chi phí (VND/kg cá phôiê)			
Cá nguyên liệu ròng (38.400 – 3.200)		35.200	81,86%
Lao động		3.397	7,90%
Điện, nước, bao bì		594	1,38%
Thuê đất		63	0,15%
Khấu hao		365	0,85%
Lãi vay		453	1,05%
Thuế		1.088	2,53%
Lợi nhuận		1.840	4,28%

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Cơ cấu kim ngạch xuất khẩu cá tra và basa đông lạnh năm 2000 theo doanh nghiệp chế biến

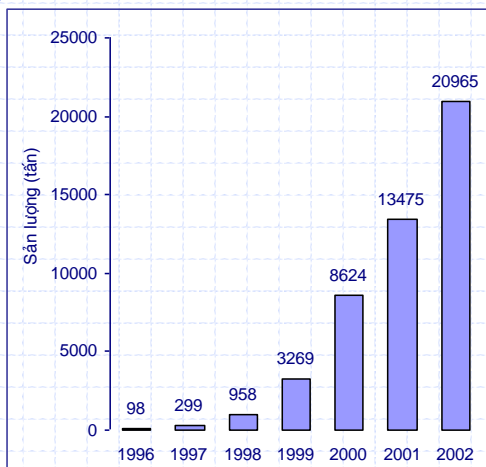
Doanh nghiệp	Tỷ trọng
Agifish (Cty CP)	40%
Vĩnh Hoàn (Cty TNHH)	25%
Cafatex (DNNN)	10%
Afiex (DNNN)	9%
Cataco (DNNN)	6%
Nam Việt (Cty TNHH)	5%
Công ty khác	5%

Nguồn: Agifish, "Bản cáo bạch", 2002.

Trước khi Hiệp định Thương mại Song phương có hiệu lực (12/2001), cá tra và basa phi lê đông lạnh của Việt Nam xuất sang Mỹ chỉ phải chịu thuế 4,4 xen/kg. Sau đó, sản phẩm cá tra và basa phi lê đông lạnh của Việt Nam không còn chịu thuế khi nhập khẩu vào Mỹ.

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Sản lượng và kim ngạch xuất khẩu cá tra và basa phi lê đông lạnh

Năm	Giá trị USD	Tốc độ (%)
1996	455.880	-
1997	1.369.428	200
1998	4.295.350	214
1999	13.370.882	211
2000	29.667.246	122
2001	38.286.449	29
2002	62.777.855	64

Nguồn: Cơ sở dữ liệu trên mạng của Ủy ban Thương mại Quốc tế Hoa Kỳ (Dataweb).

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Nghề nuôi cá catfish và thị trường cá catfish ở Mỹ

- ◆ Cho tới năm 1970, cá da trơn hay catfish theo tên tiếng Anh vẫn chỉ là một thứ đặc sản của một số vùng ở Mỹ và nhu cầu đối với sản phẩm này rất hạn chế.
- ◆ Thực phẩm chế biến từ catfish trở nên ngày một phổ biến hơn sau các chiến dịch tiếp thị của các trại nuôi cá catfish và doanh nghiệp chế biến.
- ◆ Sản lượng cá nuôi ở Mỹ tăng từ 2.580 tấn năm 1970 lên 271.000 tấn năm 2001 với doanh số trên dưới nửa tỷ đô la.
- ◆ Các trại nuôi cá catfish được tập trung chủ yếu ở Đồng bằng sông Mississippi (ĐBSMI) tại các bang Mississippi, Alabama, Arkansas và Louisiana.
- ◆ Mức tiêu dùng cá catfish b/q đầu người ở Mỹ tăng từ 0,41 pao vào năm 1985 lên 1 pao vào năm 2001.

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Tác động của hàng nhập khẩu

- ◆ Giá bình quân một pao mà các nhà nuôi cá catfish nhận được giảm từ 75 xen năm 2000 xuống 66 xen năm 2001 và 50 xen năm 2002. Hiệp hội các nhà nuôi cá catfish Mỹ (CFA) lập luận rằng giá bán hiện thấp hơn chi phí sản xuất tới 15 xen.
- ◆ Tổng doanh số cá catfish nội địa bán cho các đơn vị chế biến giảm 20% từ 446 triệu USD năm 2000 xuống 385 triệu USD năm 2001.
- ◆ Các chủ trại nuôi cá catfish 'cáo buộc' các sản phẩm cá tra và basa nhập khẩu từ Việt Nam chính là nguyên nhân gây ra sự giảm sút này.

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Cuộc chiến về tên gọi catfish

Lập luận của CFA

- ◆ Cá tra và basa của Việt Nam không phải là catfish. Cá catfish nuôi ở ĐBSMI thuộc họ Ictaluridae. Cá tra và basa nuôi ở ĐBSCL thuộc họ Pangasiidae.
- ◆ Những đợt cá đầu tiên nhập từ VN vào Mỹ được mang những thương hiệu dựa vào chữ "basa" hay "tra". Việc tiêu thụ không được thành công. Các nhà nhập khẩu Mỹ sau đó chuyển sang dùng nhãn hiệu catfish.
- ◆ Bao bì đóng gói của sản phẩm nhập từ VN cũng giống với các nhà sản xuất tại Mỹ; thậm chí nhiều hãng nhập khẩu cá của Mỹ sử dụng nhãn hiệu "Delta fresh" làm cho người tiêu dùng nhầm tưởng cá được nuôi từ Đồng bằng sông Mississippi.

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Cuộc chiến về tên gọi catfish

Lập luận của phía Việt Nam

- ◆ "Catfish" là một từ tiếng Anh thông dụng chỉ hàng trăm loại cá. Theo định nghĩa của từ điển Webster thì catfish là "bất kỳ loại cá nước ngọt nào có da trơn, có ria gần miệng thuộc bộ Siluriformes". Như vậy thì rõ ràng cá tra và basa của Việt Nam là catfish.
- ◆ Cơ quan quản lý Thực phẩm và Dược phẩm Hoa Kỳ (FDA) đã cho rằng hoàn toàn có thể sử dụng các tên như là "basa catfish" cho sản phẩm của Việt Nam.
- ◆ Trên tất cả các bao bì của sản phẩm thủy sản xuất khẩu của Việt Nam đều ghi rõ dòng chữ tiếng Anh "Product of Vietnam" hay "Made in Vietnam" và thực hiện việc ghi đầy đủ cả tên khoa học lẫn tên thương mại theo đúng quy định của FDA.

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Hậu đổi tên

- ◆ Tháng 5/2002, dự luật phát triển nông nghiệp được Quốc hội Mỹ đưa ra và Tổng thống Mỹ phê chuẩn quy định chỉ đặt tên, dán nhãn mác hoặc quảng cáo "catfish" cho các loại cá da trơn họ *Ictaluridae*.
- ◆ Trong vòng 1-2 tháng sau khi có quy định sử dụng các nhãn hiệu mới, sản lượng xuất khẩu cá tra và basa đông lạnh sang Mỹ có giảm do các doanh nghiệp chế biến thủy sản của Việt Nam phải in lại và thay nhãn hiệu mới nên phải tạm ngưng xuất hàng sang Mỹ.
- ◆ Vụ tranh chấp tên gọi đã làm cho cá tra và basa trở nên nổi tiếng. Với nhãn hiệu và chiến lược tiếp thị mới, sản lượng lẫn giá cá tra và basa phiê đông lạnh xuất sang Mỹ đều tăng.

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Vụ kiện bán phá giá

- ◆ Ngày 28 tháng 6 năm 2002, Hiệp Hội chủ trại nuôi cá da trơn Mỹ (CFA) đã đệ đơn kiện một số doanh nghiệp chế biến thủy sản Việt Nam lên Bộ Thương mại Mỹ (DOC) và Ủy Ban Thương Mại Quốc tế Mỹ (ITC) là các sản phẩm cá tra và basa phiê đông lạnh được bán thấp hơn giá trị hợp lý tại thị trường Mỹ, gây thiệt hại về vật chất cho sản xuất nội địa.
- ◆ Trong đơn kiện, CFA đưa ra hai đề xuất áp dụng thuế chống phá giá để DOC xem xét. Nếu Việt Nam được xác định không phải là một nước theo nền kinh tế thị trường, thì mức thuế suất thuế chống phá giá áp dụng sẽ là 190%. Còn nếu Việt Nam được xác định là có nền kinh tế thị trường, thì mức thuế suất thuế chống phá giá áp dụng sẽ là 144%.

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Lập luận của CFA

Giá trị hợp lý là 4,19 USD/pao, trong khi giá xuất khẩu là 1,44 USD/pao. Mức độ bán phá giá là 190,20%.

Nhân tố sản xuất	Tỉ lệ sử dụng đầu vào	Giá đầu vào so sánh (¢/lb)	Chi phí (¢/lb)
Cả nguyên liệu	4	0,53	2,12
Thu hồi phụ phẩm	3	0,01	(0,03)
Chi phí khác			0,41
Chi phí đơn vị ròng			2,50
Tỷ lệ % so với chi phí đơn vị ròng			
Chi phí cố định		20,4%	0,51
Lãi vay + khấu hao		46,0%	1,15
Lợi nhuận		1,2%	0,03
Giá trị hợp lý			4,19

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Lịch trình vụ kiện bán phá giá cá tra và basa philê đông lạnh

- ◆ 28/06/2002
CFA đệ đơn lên ITC và DOC kiện một số doanh nghiệp Việt Nam bán phá giá cá tra, basa.
- ◆ 24/07/2002
DOC đưa ra kết luận có khởi xướng điều tra hay không dựa trên thông tin do bên nguyên đơn cung cấp sơ khởi.
- ◆ 08/08/2002
ITC đưa ra kết luận sơ khởi xem có "bằng chứng hợp lý" cho thấy ngành sản xuất trong nước của Mỹ bị thiệt hại hay bị đe dọa chịu thiệt hại do tác động của hàng nhập khẩu hay không.
 - ✓ Nếu kết luận là không thì vụ kiện được kết thúc.
 - ✓ Nếu kết luận là có thì vụ kiện được chuyển sang DOC.

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Lịch trình vụ kiện bán phá giá cá tra và basa philê đông lạnh

24/01/2002 (dự kiến ban đầu 5/12/2001)

DOC công bố kết quả điều tra sơ khởi về cáo buộc bán phá giá.

- ◆ DOC chỉ phải xác định xem có “cơ sở hợp lý để khẳng định hay nghi ngờ” bán phá giá hay không.
- ◆ Nếu kết quả cuối cùng là không thấy có bán phá giá hay mức bán phá giá là không đáng kể (thấp hơn 2% giá trị sản phẩm) thì vụ kiện vẫn được chuyển tiếp sang giai đoạn sau.
- ◆ Còn nếu kết quả là có bán phá giá thì DOC sẽ yêu cầu doanh nghiệp nhập khẩu phải ký quỹ với Hải quan một khoản tiền tương đương với mức thuế dự kiến.

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Lịch trình vụ kiện bán phá giá cá tra và basa philê đông lạnh

◆ 16/06/2003 (dự kiến ban đầu là 8/02/2003)

DOC công bố kết quả điều tra cuối cùng về cáo buộc bán phá giá. Vụ kiện được kết thúc nếu kết luận là không có bán phá giá. Còn nếu có, vụ kiện được chuyển lại ITC.

◆ 31/07/2003 (dự kiến ban đầu là 04/04/2003)

ITC công bố kết quả điều tra cuối cùng về cáo buộc ngành chế biến catfish philê đông lạnh của Mỹ có bị thiệt hại vật chất hay không.

◆ 7/08/2003 (dự kiến)

Lệnh áp thuế chống phá giá (nếu có).

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Thiệt hại vật chất Quyết định sơ khởi của ITC

- ◆ Thị phần sản phẩm nhập khẩu từ Việt Nam tăng từ 3,4% năm 1999 lên 15,5% năm 2001.
- ◆ Kết luận chung của ITC là “có bằng chứng hợp lý cho thấy ngành sản xuất cá catfish phiê đông lạnh trong nước [...] bị đe dọa chịu thiệt hại vật cho gây ra bởi hàng nhập khẩu từ Việt Nam hiện đang bị cáo buộc bán thấp hơn giá trị hợp lý ở Hoa Kỳ”.

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Kinh tế thị trường hay phi thị trường? Sáu tiêu chí

- ◆ Đồng tiền có khả năng chuyển đổi ở tài khoản vãng lai và tài khoản vốn hay không;
- ◆ Mức lương có được xác định trên cơ sở thỏa thuận tự do người lao động và giám đốc quản lý doanh nghiệp hay không;
- ◆ Hoạt động đầu tư trực tiếp nước ngoài có bị hạn chế hay không;
- ◆ Chính phủ có duy trì sở hữu và kiểm soát các phương thức sản xuất ở trong nước hay không;
- ◆ Chính phủ có kiểm soát việc phân bổ nguồn lực và các quyết định về giá và sản lượng của doanh nghiệp hay không; và
- ◆ Các yếu tố quan trọng khác.

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Kinh tế thị trường hay phi thị trường? Quyết định của DOC

- ◆ “Trong khi Việt Nam đã có những thành tựu đáng kể trong một số cải cách, phân tích của Bộ Thương mại cho thấy rằng Việt Nam vẫn chưa hoàn tất sự chuyển đổi sang một nền kinh tế thị trường. Cho tới khi quyết định này được hủy bỏ thì tình trạng kinh tế phi thị trường của Việt Nam sẽ được áp dụng cho tất cả các vụ xem xét trong tương lai, trong đó bao gồm các điều tra và thẩm định diễn ra sau khi quyết định này có hiệu lực”

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Quyết định sơ khởi của DOC

Bốn doanh nghiệp được điều tra. Kết quả:

- ◆ Agifish chịu thuế chống phá giá 61,88%, Cataco 41,06%, Nam Việt 53,96% và Vinh Hoàn 37,94%.
- ◆ Các doanh nghiệp tự nguyện trả lời phiếu điều tra (bao gồm Afifex, Cafatex, Công ty xuất nhập khẩu thủy sản Đà Nẵng, Mekonimex, QVD và Việt Hải) chịu mức thuế bình quân trọng số là 49,16%.
- ◆ Cá basa và tra phiê đông lạnh nhập khẩu từ tất cả các doanh nghiệp khác của Việt Nam phải chịu thuế suất 63,88%.

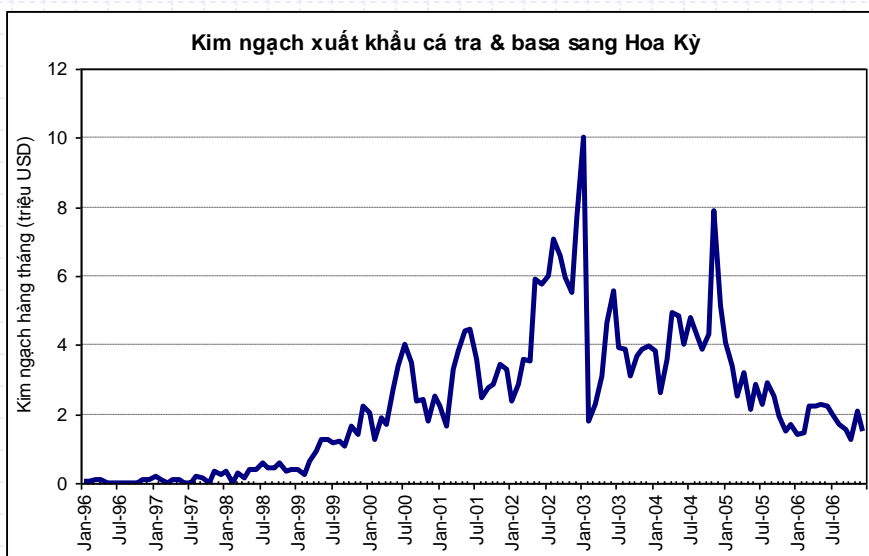
DOC sau đó đã hiệu chỉnh lại kết quả tính toán của mình về mức độ bán phá giá, trong đó thuế đối với Agifish được giảm xuống còn 31,45%; thuế đối với Nam Việt giảm xuống 38,09%; và do vậy, thuế suất bình quân trọng số chỉ là 36,76%. Các mức thuế suất khác vẫn được giữ nguyên.

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Các bước tiếp theo

- ◆ DOC kiểm chứng thông tin của doanh nghiệp Việt Nam và ra quyết định cuối cùng về mức độ bán phá giá.
- ◆ USITC đưa ra xác định cuối cùng về khả năng ngành chế biến catfish của Mỹ chịu thiệt hại vật chất do hàng nhập khẩu cạnh tranh từ Việt Nam.
- ◆ Khả năng đạt thương lượng giữa hai bên về hạn chế xuất khẩu tự nguyện thay vì thuế chống phá giá:
 - ✓ Hạn ngạch xuất khẩu
 - ✓ Giá sàn.

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Kết cục

CERTAIN FROZEN FISH FILLETS FROM VIETNAM

Producer/Manufacturer/Exporter	Weighted-Average Margin (Percent)
Agfish	44.76
Vinh Hoan	36.84
Nam Viet	52.90
CATACO	45.55
Afish	44.66
Cafatek	44.66
Da Nang	44.66
Mekonimax	44.66
QVD	44.66
Viet Hai	44.66
Vinh Long	44.66
Vietnam Wide Rate	63.88

Nguyễn Xuân Thành - 2003

Cập nhật

- Ngày 15/9/2010 DOC đưa ra kết quả sơ bộ của đợt xem xét hành chính lần thứ 6 về việc áp mức thuế AD mới là 130% (mức thuế từ 2,44 - 4,22 USD/Kg) cho lượng cá tra VN xuất khẩu sang Mỹ trong giai đoạn 1/8/2008 đến 31/07/2009.

Đình Công Khải – FETP – 2013

Cập nhập

- Lý do là DOC quyết định chọn Philippines thay cho Bangladesh làm nước thứ 3 để tính giá thành cá catfish fillet đông lạnh thay thế cho giá nội địa của VN. Đây là một điều rất phi lý bởi vì
 - ✓ Theo quy định nước thay thế phải là nước có nền KTTT có một lượng đáng kể các nhà sản xuất mặt hàng tương đương, nhưng ngành cá tra của Philippines rất nhỏ lẻ và sơ khai.

Đình Công Khải – FETP - 2013

Cập nhập (tt)

- ◆ Việc điều tra được thực hiện ở 36 ao nuôi cá ở Philippines với sản lượng khoảng 12 tấn cá tra/năm, trong khi đó ngành cá tra Việt Nam có sản lượng năm 2008 là 1,5 triệu tấn, năm 2009 là 1,2 triệu tấn (cao gấp 100 ngàn lần Philippines). Do đó, giá thành cá tra sống của Philippines là 2.38 USD/Kg (vượt xa Bangladesh là 1,23 USD/Kg), trong khi giá thành cá tra VN là 0,8 USD/Kg.

Đình Công Khải - FETP

Cập nhập (tt)

- ❖ Trong lần xem xét thứ 7 (POR7) (giai đoạn từ 1-8-2009 đến 31-7-2010), DOC lại chọn Phillipines nước thay thế thay vì là Bangladesh. Dù mức thuế phá giá cao, nhưng đây là quyết định sơ bộ nên các DN XK có thời gian để khởi kiện thành công. Do đó, mức thuế đối với các bị đơn bắt buộc khác là 0,56 USD/kg, tức khoảng 15%.

Đình Công Khải - FETP

Cập nhập (tt)

- ❖ Trong lần xem xét POR8 (giai đoạn từ 1-8-2010 đến 31-7-2011) trái với các lần trước, quyết định sơ bộ của DOC chọn Bangladesh là nước thay thế tính thuế chống bán phá giá. Do vậy mức thuế các doanh nghiệp phải chịu rất thấp và hầu như không đổi so với POR7.
- ❖ Tuy nhiên, trong quyết định cuối cùng, DOC đã chọn Indonesia thay cho Bangladesh, khiến thuế chống bán phá giá cá tra của các doanh nghiệp tăng lên mức bình quân từ 0,19-1,34USD/kg với các bị đơn tham gia vụ kiện và 2,11USD/kg với các doanh nghiệp khác, cao gấp 25-44 lần mức thuế của POR 7.

Đình Công Khải - FETP

Cập nhật (tt)

- ◆ Việc áp mức thuế chống phá giá cao gây nhiều khó khăn cho XK cá tra của Việt Nam:
 - ✓ Thuế phải đóng còn lớn hơn doanh thu đạt được
 - ✓ Các công ty XK cá tra Việt Nam phải chuẩn bị một lượng vốn ngoại tệ lớn để kinh doanh trên thị trường Mỹ.

Đình Công Khải - FETP

Cập nhật (tt)

- Nguyên nhân:
 - ✓ Do cuộc suy thoái kinh tế trong giai đoạn 2008-2010
 - ✓ Ngày 26/08/2010 DOC đăng tải đề xuất **14 điểm thay đổi đối với thuế chống bán phá giá** nhằm hỗ trợ cho "Sáng kiến thúc đẩy xuất quốc gia" của Tổng thống Obama, bao gồm
 - Lựa chọn ngẫu nhiên các nhà xuất khẩu để điều tra thay vì chọn nhà xuất khẩu lớn nhất

Đình Công Khải - FETP

Cập nhập (tt)

- Tăng cường các qui định đối với từng công ty cụ thể trong các trường hợp có nền kinh tế phi thị trường
- Tính chi phí đóng gói và vận chuyển vào giá nhập khẩu mà được sử dụng để tính giá trị một yếu tố sản xuất ở nền kinh tế phi thị trường

Đình Công Khải - FETP

Cập nhập (tt)

- Yêu cầu các công ty thuộc các nền kinh tế phi thị trường báo cáo các chi phí đầu vào cho sản xuất đối với tất cả các sản phẩm được sản xuất tại từng cơ sở của mỗi công ty chứ không phải là chi phí đầu vào của tất cả các cơ sở có sản xuất sản phẩm xuất khẩu sang Mỹ và sử dụng dữ liệu này để tính thuế
- Xếp các doanh nghiệp quốc doanh vào một nhóm "riêng biệt" khi khẳng định được rằng họ có nhận trợ cấp từ chính phủ

Đình Công Khải - FETP

Cập nhập (tt)

- Xem xét lại cách tính thuế xuất khẩu và thuế giá trị gia tăng đối với các trường hợp có nền kinh tế phi thị trường
- Đảm bảo rằng các nhà phân phối và các bên không thuộc diện xem xét thuộc nền kinh tế phi thị trường phải trả thuế đầy đủ.
- Áp dụng cách tính giá nhân công mới đối với các nước có nền kinh tế phi thị trường. Đó là sử dụng mức lương bao gồm tất cả chi phí lao động (gồm toàn bộ lợi ích và thuế mà chủ lao động trả cho người lao động)

Đình Công Khải - FETP

Cập nhập (tt)

- Chấm dứt việc bãi bỏ hoặc hoàn lại thuế cho các công ty có mức thuế CBPG 0% trong 3 hoặc 5 năm liên tiếp
- Hạn chế việc sử dụng giá của các đơn vị đầu vào cho sản xuất được mua từ các nước có nền kinh tế thị trường thay thế cho đơn giá tiêu chuẩn ở các nước có nền kinh tế phi thị trường

Đình Công Khải - FETP

Cập nhập (tt)

- Yêu cầu các nhà nhập khẩu đặt cọc tiền mặt thay vì đóng ký quỹ bond ngay khi có quyết định sơ bộ về thuế chống bán phá giá chứ không phải sau khi có kết quả cuối cùng
- Tăng cường các chứng nhận cho việc đệ trình thông tin
- Tăng cường trách nhiệm giải trình của các luật sư và những người liên quan khi làm việc với Bộ Thương mại
- Thắt chặt thời hạn đệ trình thông tin mới

Đình Công Khải - FETP

Các giải pháp đối phó với các vụ kiện bán phá giá đối với Việt Nam.

- Về phía Chính phủ
 - ◆ Giải pháp đối phó với quy buộc Việt Nam vẫn là một nền kinh tế phi trường cho đến 2018 (12 năm sau khi gia nhập WTO).
 - ◆ Cung cấp cho các doanh nghiệp các thông tin cần thiết, dự báo danh mục các ngành hàng và các mặt hàng Việt Nam có khả năng bị kiện phá giá trên cơ sở rà soát theo tình hình sản xuất, xuất khẩu từng ngành hàng của Việt Nam và cơ chế chống bán phá giá của từng quốc gia để từ đó có sự phòng tránh cần thiết.

Đình Công Khải - FETP

Các giải pháp đối phó với các vụ kiện bán phá giá đối với Việt Nam.

- ✓ Giới thiệu về các thủ tục kháng kiện, giới thiệu các luật sư giỏi ở nước sở tại có khả năng giúp cho doanh nghiệp thắng kiện... cung cần tích cực hỗ trợ các doanh nghiệp trong kháng kiện
- ◆ Về phía các hiệp hội ngành hàng
 - ✓ Thông qua hiệp hội quy định hành vi bảo vệ lẫn nhau, phối hợp giá cả trên thị trường, tránh tình trạng cạnh tranh không lành mạnh có thể tạo ra cơ gây ra các vụ kiện của nước ngoài.

Đình Công Khải - FETP

Các giải pháp đối phó với các vụ kiện bán phá giá đối với Việt Nam.

- ✓ Thiết lập cơ chế phối hợp trong tham gia kháng kiện và hưởng lợi khi kháng kiện thành công để khuyến khích các doanh nghiệp tham gia kháng kiện.
- ✓ Tổ chức cho các doanh nghiệp nghiên cứu thông tin về giá cả, định hướng phát triển thị trường, những quy định pháp lý của nước sở tại về chống bán phá giá... để các doanh nghiệp kháng kiện có hiệu quả giảm bớt tổn thất do thiếu thông tin.

Đình Công Khải - FETP

Các giải pháp đối phó với các vụ kiện bán phá giá đối với Việt Nam.

- Về phía các doanh nghiệp:
- ◆ Xây dựng chiến lược đa dạng hoá sản phẩm và đa phương hoá thị trường xuất khẩu của các doanh nghiệp để phân tán rủi ro, tránh tập trung xuất khẩu với khối lượng lớn vào một nước vì điều này có thể tạo ra cơ sở cho các nước khởi kiện bán phá giá.

Đình Công Khải - FETP

Các giải pháp đối phó với các vụ kiện bán phá giá đối với Việt Nam.

- ◆ Tăng cường áp dụng các biện pháp cạnh tranh phi giá để nâng cao khả năng cạnh tranh của hàng xuất khẩu thay cho cạnh tranh bằng giá thấp. Đó là phải đầu tư nâng cao chất lượng sản phẩm, đẩy mạnh các dịch vụ hậu mãi, tiếp thị quảng cáo, áp dụng các điều kiện mua bán có lợi cho khách hàng...
- ◆ Chủ động làm bị đơn tự nguyện
- ◆ Sử dụng công cụ cam kết giá

Đình Công Khải - FETP

Các giải pháp đối phó với các vụ kiện bán phá giá đối với Việt Nam.

- ✓ Cần chủ động theo đuổi các vụ kiện khi bị nước ngoài kiện bán phá giá.
- ✓ Hoàn thiện hệ thống sổ sách chứng từ kế toán phù hợp với các quy định của luật pháp và chuẩn mực quốc tế, lưu trữ đầy đủ hồ sơ về tình hình kinh doanh nhằm chuẩn bị sẵn sàng các chứng cứ, các lập luận chứng minh không bán phá giá của doanh nghiệp, tổ chức nhân sự, dự trù kinh phí, xây dựng các phương án bảo vệ lợi ích của doanh nghiệp...

Đình Công Khải - FETP

Các giải pháp đối phó với các vụ kiện bán phá giá đối với Việt Nam.

- ✓ Nhanh chóng thuê luật sư có năng lực, có kinh nghiệm trong lĩnh vực chống bán phá giá
- ✓ Tạo ra những mối liên kết với các tổ chức lobby để vận động hành lang nhằm lôi kéo những đối tượng có cùng quyền lợi ở nước khởi kiện ủng hộ mình. Như trong vụ kiện tôm đã có "Liên minh hành động ngành thương mại công nghiệp tiêu dùng Mỹ" (CITAC) "Hiệp hội các nhà nhập khẩu và phân phối tôm Mỹ" (ASDA) đứng về phía các doanh nghiệp Việt Nam chống lại vụ kiện bán phá giá của Mỹ.
- ✓ Chủ động thương lượng với chính phủ của nước khởi kiện thực hiện cam kết giá.

Đình Công Khải - FETP